

MOVAR IKS
Tykkemyr 2
1597 MOSS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne Helene Grini, 32266869

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2023 - MOVAR IKS

MOVAR IKS har alvorlig avvik i rapporteringsåret 2023. Grunnen til dette er at MOVAR IKS har gjentakende mangelfull rapportering for overløp på avløpsnettet til Kambo avløpsrensaneanlegg. Videre har MOVAR IKS rapportert at det behandles og mellomlagres avløpsslam, samt produseres biogass, ved Fuglevik avløpsrensaneanlegg i 2023. Disse aktivitetene er ikke omfattet av gjeldende utslippstillatelse, og anses derfor som et avvik fra utslippstillatelsen. MOVAR IKS har også avvik fra krav i forurensningsforskriften ettersom Hestevold avløpsrensaneanlegg ikke har tillatelse etter forurensningsforskriften § 14-4.

Vi tar egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2023 til etterretning.

MOVAR IKS skal betale et gebyr på 19 500 kr for vårt arbeid med egenkontrollrapportene. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporterings skjema for 2024 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2025.

Vi viser til egenkontrollrapportene og årsrapportene for Kambo avløpsrensaneanlegg og slambehandling, Fuglevik avløpsrensaneanlegg og slambehandling, og Hestevold avløpsrensaneanlegg og slambehandling.

Avløpsnett til Kambo avløpsrensaneanlegg

MOVAR IKS eier og drifter de siste 300 meterne med ledning fra Moss kommune og inn til Kambo avløpsrensaneanlegg. Dere oppgir at dette er en pumpeledning og at overløp fra denne beregnes. Dere har ikke oppgitt beregnet mengde i overløp fra pumpeledningen. Selv om det ikke er gått overløp på dette ledningsstrekket, så skal det oppgis. Dette er et gjentakende avvik, og anses som alvorlig.

Kambo avløpsrensaneanlegg

Det er for 2023 rapportert at Kambo avløpsrensaneanlegg har mottatt og behandlet 1 695 891 m³ avløpsvann og at 42 041 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 2,42 % av alt vann inn til

avløpsrenseanlegget. Dette er en økning siden 2022 da andelen avløpsvann i overløp var rapportert til å utgjøre 1,15 %.

Dimensjonerende kapasitet for Kambo avløpsrenseanlegg er oppgitt til å være 26 000 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2023 var 22 599 pe (BOF₅). Dette samsvarer med våre utregninger når vi ser på enkeltprøve i maksuke.

Anlegget klarer rensekravet for total fosfor på 90 %, da rensegraden i 2023 er beregnet til 90,74 %.

Sekundærrensekravet i tillatelsen er at «dagens nivå for renseeffekter skal opprettholdes». Kambo avløpsrenseanlegg har ikke sekundærrensetrinn. MOVAR IKS oppgir at Kambo avløpsrenseanlegg skal legges ned og overføres Fuglevik avløpsrenseanlegg. Vi viser til tillatelse av 25.02.2021 (sist revidert 08.11.2022, tillatelsesnr. 2021.0188.T) der det er vilkår i punkt 1.1 om at Kambo avløpsrenseanlegg skal legges ned og overføres Fuglevik avløpsrenseanlegg innen 01.03.2026.

Vi registrerer for øvrig at anlegget overholder forurensningsforskriftens krav til rensing av KOF_{CR} i 2023. Anlegget overholder imidlertid ikke sekundærrensekravet for BOF₅.

Avløpsvann fra kommunene Moss (43,4 %), Vestby (42,2 %) og Våler (14,4 %) tilføres Kambo avløpsrenseanlegg.

Kambo slambehandling

Dere har rapportert at slammet kun er avvannet på Kambo, og slam leveres til Lindum for behandling. 2 488 tonn TS er levert til Lindum for behandling i 2023. Analyser på slam ligger under grenseverdien for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II).

Resipientovervåking – Kambo avløpsanlegg

MOVAR IKS har krav om overvåking av hovedresipient i utslippstillatelse datert 27.02.2008. MOVARs forholdsvis bidrag til miljøovervåkingen av Mossesundet og Ytre Oslofjord skal være avtalt/koordinert med eierkommunene.

Vi minner om at alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

Avløpsnett til Fuglevik avløpsrenseanlegg

MOVAR IKS eier og drifter de siste 2,7 kilometerne med avløpsledning fra Moss kommune og inn til Fuglevik avløpsrenseanlegg. Dere har rapportert at dette er en selvfølgelig uten overløp.

Fuglevik avløpsrenseanlegg

Det er for 2023 rapportert at Fuglevik avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 4 104 009 m³ avløpsvann og at 16 202 m³ har gått i overløp. Avløpsvannet i overløp utgjør 0,39 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Andel i overløp har gått ned siden 2022 da det var 0,45 % som gikk i overløp.

Dere oppgir at anleggets dimensjonerende kapasitet i maksuke er 192 000 pe BOF₅. Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2023 var 87 521 pe (BOF₅). Dette samsvarer med

våre utregninger når vi ser på enkeltprøve i maksuke.

Anlegget klarer rensekravet for total fosfor på 90 %, da rensegraden i 2023 er beregnet til 90,73 %. Fra og med 01.01.2026 er det vilkår om minst 93 % fosforfjerning, jf. tillatelsen (tillatelsesnr. 2021.0188.T).

Sekundærrensekravet i tillatelsen er at «dagens nivå for renses effekter skal opprettholdes frem til ferdigstilling av nytt renseanlegg». Fra og med 01.01.2026 er det vilkår om minst 80 % BOF₅-fjerning eller maks 25 mg/l, og vilkår om 85 % KOF_{CR}-fjerning eller maks 125 mg/l.

Vi registrerer at anlegget ikke overholder forurensningsforskriftens krav til rensing av BOF₅ og KOF_{CR} i 2023.

I henhold til utslippstillatelsen gjelder krav om nitrogenfjerning fra og med 01.01.2027 på Fuglevik avløpsrenseanlegg. Dere skriver i skjema for årsrapportering at mulig byggestart for nytt anlegg er slutten av 2024.

Vi registrerer at tilført mengde og utslipp av HBCD-HBCCD er høyere enn ved forrige års rapportering. MOVAR IKS bekrefter i e-post av 29.04.2024 at dette stemmer.

Fuglevik slambehandling

Anleggets kapasitet er oppgitt til å være 2 200 tonn TS per år. Dere rapporterer at 1 668 tonn TS ble behandlet i slambehandlingsanlegget i 2023. Videre rapporterer dere at 882 tonn TS ble disponert til jordbruksarealer, 670 tonn TS ble utnyttet til varme, el og drivstoff, 116 tonn TS ble faklet og at 406 tonn TS ble lagt på lager i 2023. Analyser på slam ligger under grenseverdien for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II).

Dere har rapportert at det i 2023 ble produsert 812 727 normal kubikk meter biogass, hvorav 120 162 normal kubikk meter ble faklet, 486 650 normal kubikk meter ble brukt til å produsere elektrisitet og 205 915 normal kubikk meter gikk til interne formål.

Statsforvalteren minner om at behandling av avløpsslam er å anse som avfallsbehandling. Dette medfører at dersom et slambehandlingsanlegg har kapasitet til å behandle over 75 tonn *våtvekt/døgn* ved biologisk behandling, eller 100 tonn *våtvekt/døgn* ved kun anaerob utråtning, er aktiviteten omfattet av Industriutslippsdirektivet og BREF Waste Treatment (WT), jf. forurensningsforskriften kapittel 36, vedlegg 1 punkt 5.3 b). Slambehandlingsanlegg som er omfattet av BREF WT må forholde seg til de forpliktende utslippsnivåene (BAT-AEL) for utslipp (både direkte og indirekte) til vann, samt utslipp til luft. BREF WT ligger her: <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/waste-treatment-0>

Statsforvalteren viser til vedtak om tillatelse datert 25.02.2021 og punktet «Avfall og avløpsslam» i vedtaksbrevet, hvor det står at MOVAR IKS ikke har søkt om behandling og mellomlagring av avløpsslam. Vi skriver videre at dersom MOVAR IKS skal ha et slambehandlingsanlegg på Fuglevik som ikke er i overensstemmelse med bestemmelsene i 9.2 og rammene i 1.1 i tillatelsen, må dette vurderes i egen søknad.

Vi viser også til e-post datert 15.03.2022 hvor vi informerte om behandling av avløpsslam og BREF WT, og ba om informasjon om behandling av avløpsslam ved Fuglevik slambehandlingsanlegg. Vi informerte om at dersom anlegget er omfattet av BREF WT, vil vi ta inn BAT-AEL utslippskrav i tillatelsen.

I tillatelsen til Fuglevik avløpsanlegg er det i punkt 9.2 presisert at *avløpsslammet skal som et minimum gjennomgå en forbehandling i form av hygienisering og stabilisering før videre transport til avfallsbehandlingsanlegg*. Dette betyr at Fuglevik ikke har tillatelse til å behandle avløpsslam utover forbehandling før transport til et godkjent avfallsbehandlingsanlegg med tillatelse etter forurensningsloven. De innrapporterte dataene viser at det foregår behandling utover det som er omfattet av punkt 1.1 og 9.2 i tillatelsen. Det rapporteres om at det produseres biogass ved anlegget, samt at slam mellomlagres. Dette er å regne som et avvik fra utslippstillatelsen. Vi understreker igjen at dersom MOVAR IKS skal behandle avløpsslam ved Fuglevik renseanlegg, må dette omsøkes.

Resipientovervåking – Fuglevik avløpsanlegg

I henhold til utslippstillatelsens punkt 11.3 skal MOVAR IKS overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten og bekrefte om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jf. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann.

I henhold til tillatelsens punkt 11.4 skal resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften, sendes Statsforvalteren innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Vi registrerer at MOVAR IKS har levert rapporten.

I henhold til tillatelsens punkt 11.5 skal dataene fra resipientovervåkingen skal legges inn i databasen Vannmiljø innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Vi registrerer at MOVAR IKS har rapportert i Vannmiljø.

Hestevold avløpsrenseanlegg

Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for Moss tettbebyggelse. Dette er fordi tettbebyggelsen har et samlet utslipp av kommunalt avløpsvann over 10 000 pe til sjø og er omfattet av forurensningsforskriften kapittel 14, jf. § 14-1.

Hestevold avløpsrenseanlegg ligger innenfor Råde kommune sin del av Moss tettbebyggelse. Vi viser i den forbindelse til dialogmøte mellom Råde kommune, MOVAR IKS og Statsforvalteren den 26.10.2023, samt kartlegging av tettbebyggelsens geografiske utstrekning og utslippsstørrelse datert 23.04.2024. Kartleggingen konkluderer med at Hestevold avløpsrenseanlegg ligger innenfor en tettbebyggelse som omfattes av forurensningsforskriften kapittel 14, og som Statsforvalteren dermed er myndighet for.

Statsforvalteren har i løpet av våren 2024 fått føringer fra Miljødirektoratet tilknyttet overgangen fra forurensningsforskriften kapittel 13 til kapittel 14. Kravet i § 14-4 om at avløpsanlegg i en tettbebyggelse regulert etter kapittel 14 må ha en tillatelse etter kapittel 14, gjelder umiddelbart. Andre krav etter kapittel 14 gjelder imidlertid først når det er gitt en ny utslippstillatelse fra Statsforvalteren. Statsforvalteren kan gi inntil 7 års utsettelse for overholdelse av kravene i kapittel 14 fra det tidspunktet det ble avdekket at tettbebyggelsen var omfattet av kapittel 14.

Hestevold avløpsrenseanlegg er per dags dato i brudd med kravet om tillatelse i forurensningsforskriften § 14-4, da anlegget ikke har tillatelse etter kapittel 14 selv om tettbebyggelsen er omfattet av § 14-1.

Statsforvalteren vil følge opp behovet for å søke om utslippstillatelse etter forurensningsloven i egen sak.

Hestevold slambehandling

Anleggets kapasitet er oppgitt til å være 900 tonn TS per år. Anlegget mottok 328 tonn TS i 2023. Dere rapporterer at 271 tonn TS ble disponert til jordbruksarealer, og at 530 tonn TS ble lagt på eget lager. Analyser på slam ligger under grenseverdien for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II).

Statsforvalteren minner om at behandling av avløpslam er å anse som avfallsbehandling, og viser til informasjonen ovenfor om dette. Slambehandlingsaktiviteten er per i dag ikke regulert gjennom tillatelse etter forurensningsloven. Det vil være naturlig å regulere aktiviteten ved Hestevold slambehandlingsanlegg i samme tillatelse som for Hestevold avløpsrensseanlegg.

Konklusjon

MOVAR IKS har gjentakende avvik på mangelfull rapportering for overløp på avløpsnett til Kambo avløpsrensseanlegg i rapporteringsåret 2023. Dette anses som alvorlig.

Vi merker oss også at MOVAR IKS har et avvik fra utslippstillatelsen, da det behandles og mellomlagres avløpslam, samt produseres biogass, ved Fuglevik avløpsrensseanlegg i 2023. Disse aktivitetene er ikke omfattet av gjeldende utslippstillatelse og vi har understreket tidligere at dersom MOVAR IKS skal behandle avløpslam (utover forbehandling) ved Fuglevik rensseanlegg, må dette omsøkes.

MOVAR IKS har også avvik fra krav i forurensningsforskriften ettersom Hestevold avløpsrensseanlegg ikke har tillatelse etter forurensningsforskriften § 14-4.

Utover dette tar vi egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2023 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:
<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Veileder for egenkontrollrapportering for bioavfall og slam er tilgjengelig på:
<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/bioavfall-slam-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2024 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2025. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:
[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Oslo og Viken.](#)

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrensseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2024. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsannlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 3 900 kroner per egenkontrollrapport. For MOVAR IKS er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på 5 egenkontrollrapporter. Gebyret vil derfor utgjøre kroner 19 500.

Vi gjør oppmerksom på at det ikke er tatt gebyr for arbeidet med egenkontrollrapporten for Kambo slambehandling, da kommunen rapporterer om at alt slam kun er blitt transportert videre til Lindum i rapporteringsåret.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Anne Helene Grini
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent